

דוח ביקורת בנושא:

הקמת מבנה רב תכליתי בנווה דניאל

הליך המכרז

מכרז מס' 2013/118 הינו מכרז להקמת מבנה רב תכליתי בישוב נווה דניאל. ב- 11,12,13 התכנסה ועדת המכרזים ובחרה בחל"פ גוש עציון שהגישה את ההצעה הזולה ביותר (340,000 ש"ח לא כולל מע"מ) מתוך חמש הצעות שהוגשו למכרז.

הקבלנים שהגישו את הצעותיהם למכרז עשו זאת על גבי טופס הצעת מחיר שנשלח אליהם ושכלל פירוט של המבנה הנדרש. הקבלנים לא מילאו את המחיר שהם מציעים עבור כל סעיף וסעיף אלא נתנו מחיר סופי וכולל לבניית המבנה כולו, כלומר מדובר על מכרז פאושלי.

הביקורת מעירה כי כאשר מדובר על מכרז פאושלי, הוא מגיע בצמוד לתכנון מפורט של כל העבודות הקשורות לבנייה (אדריכלות, שלד, ביוב, מים, חשמל, ניקוז, תאורה, תקשורת וכו') וזאת מאחר והתמורה הכספית בחוזה פאושלי אינה משולמת לפי מדידה וספירה של כמויות מתוך כתב כמויות, אלא משולמת כמחיר כולל, ועל מזמין העבודה לוודא, שכלל העבודות מפורטות בתוכנית ובנספחים המצורפים אליה. ללא תכנון מפורט מזמין העבודה יהיה צריך לשלם עבור כל תוספת קטנה לחוזה.

במקרה דנן, להצעות לא היה מצורף התכנון המפורט כשהוא תתום ע"י הקבלנים המציעים.

בטופס הצעת המחיר להקמת המבנה הרב תכליתי בנווה דניאל, לא מופיע שום שם של מנהל המיזם ולביקורת לא ידוע מי היה המנהל האחראי על הבנייה.

להצעות המחיר לא היו מצורפות התוכניות ההנדסיות (וגם לא המפרטים הטכניים) כשהן תתומות ע"י הקבלנים. התוכניות ההנדסיות (אם אכן יש תוכניות כאלה) לא נמצאות ברשות המועצה.

בבדיקה של הביקורת נמצא כי אגף ההנדסה במועצה כלל לא היה מעורב בהכנת התוכניות ההנדסיות של המבנה, לא במפרט של הבניין ולא בתוכניות הפיתוח שמסביב. למהנדס המועצה לא היה ידוע דבר בנוגע לבניית המבנה (אלא רק בסיום הבנייה).

אחראי ביצוע באגף ההנדסה - שהוא זה שמכין את המכרז ושולח לקבלנים את הצעות המחיר (במקרה של מכרז זוטא) או דואג לפרסם את המכרז (במקרה של מכרז פומבי) ולהיות נוכח בוועדת המכרזים בעת פתיחת מעטפות המכרז - לא היה זה שהכין את המסמכים למכרז כפי שהוא עושה ואמור לעשות בכל מיזם של בניה, ולמעשה את ההצעות של הקבלנים הוא קיבל מהגזבר והגיש אותם כמו שהן לוועדת המכרזים.

הגזבר הסביר לביקורת שהישוב עצמו ביקש מקבלנים הצעות מחיר לבניית המבנה והוא זה שדאג להכנת כל החומר שקשור לבנייה (שכאמור כלל לא הוגש למועצה) והמועצה כלל לא הייתה מעורבת בהכנתם. הגזבר הוסיף שהדבר נעשה במסגרת של שירות לתושבים בהתאם לצרכים

הביקורת רואה בחומרה את העובדה שועדת המכרזים של המועצה דנה בהצעות מחיר שלא הוכנו על ידי עובד המועצה שאחראי על המכרזים ושהמועצה לא הייתה מעורבת בהכנתם. ישוב שרוצה לבצע עבודה כלשהיא (ללא קשר למועצה), יבקש הצעות מחיר ויבחר בעצמו את ההצעה הזוכה.

מאחר והמכרז הנ"ל לא פורסם בשום מקום (גם במכרז זוטא יש לשלוח את מסמכי המכרז לקבלנים), לכן כל הליך המכרז אינו תקין.

במכרזים בסדר גודל כמו המכרז הנ"ל, הנוהל קובע כי המציעים יכניסו למעטפה את הצעות המחיר שלהם והמעטפות יוכנסו לתיבת ההצעות וזו תיפתח רק בעת כינוס ועדת המכרזים. ההצעות יירשמו ויועברו לבדיקה וחוות דעת של מזמין המכרז ו/או המומחה לאותו מכרז. כמו כן יצא פרוטוקול של ישיבת ועדת המכרזים. לאחר בדיקת ההצעות, תתכנס ועדת המכרזים בשנית ותבחר בהצעה הזוכה. במכרז הנ"ל כל הדברים הללו לא נעשו וההצעות כפי שהם, הוגשו ע"י הגזבר ישירות לאחראי ביצוע שהעביר אותן לוועדת המכרזים שבחרה בהצעה הזוכה.

הגזבר ציין בהתייחסותו שבעבר לא הקפידה המועצה על נוהל מכרזים כאמור וכעת המועצה מקפידה על כך.

כאמור אחת המציעות במכרז הנ"ל הייתה החל"פ. סמנכ"ל הכספים בחל"פ (להלן – סמנכ"ל החל"פ) הסביר לביקורת שהוא לא זוכר כיצד נודע לחל"פ על המכרז ואחת האפשרויות היא שהקבלן "עמיחי פלר" פנה אליו וביקש ממנו שהחל"פ תגיש הצעה למכרז הנ"ל וכך אכן עשתה החל"פ.

השאלה היא מאיפה נודע לקבלן על המכרז הנ"ל ואיך זה שהוא ידע והחל"פ למשל לא ידעה? והאם בצורה כזאת מתבצעים מכרזים מסוימים במועצה?

כאמור למכרז ניגשו חמישה קבלנים ולמרבה הפלא אחד מהארבעה (החמישי זה החל"פ) היה הקבלן "עמיחי פלר" בעצמו שהגיש הצעה ע"ס 360,000 ₪. נשאלת השאלה, אם הקבלן עצמו הגיש הצעה למכרז (שהייתה גבוהה ב- 20,000 ₪ מהצעת החל"פ), אז מדוע הוא היה צריך לפנות לחל"פ כדי שהם יגישו הצעה למכרז? הרי הקבלן היה יכול מלכתחילה להגיש הצעה בסכום נמוך יותר, לזכות ולא לשלם עמלה לחל"פ? או שמא הקבלן רצה להבטיח את זכייתו במכרז בכל מחיר?

כאמור החל"פ הגישו את הצעתם למכרז וזכו בו בסכום של 340,000 ₪ (לא כולל מע"מ). לדברי סמנכ"ל החל"פ, הם לא קיבלו שום הודעה מהמועצה על הזכייה במכרז.

המבנה בשדה בועז

המבנה המדובר נמצא בשדה בועז הסמוך לשוב נווה דניאל.

לביקורת לא ברור, מדוע המועצה אמורה להשתתף במימון בניית בית כנסת לשוב וזאת מאחר והגן ובית הכנסת שוכנים באותו מבנה? האם נעשתה הערכה לגבי עלות בניית הגן בנפרד ועלות בניית בית הכנסת בנפרד?

כמו כן, כיצד יתכן שמצד אחד המועצה יודעת שבמבנה שעומד להיבנות, יפעל גן ילדים של המועצה ומצד שני מהנדס המועצה לא מעורב בבניה ובתכנון וכתוצאה מכך הוא גם לא אחראי לצד ההנדסי של המבנה?

החוזה עם החל"פ

ב- 11,12,13 חתמה המועצה חוזה עם החל"פ לביצוע הקמת מבנה רב תכליתי בנווה דניאל בסכום של 340,000 ש"ח לא כולל מע"מ. בחוזה לא כתוב מתי אמור הקבלן להתחיל בעבודה אך בכל מקרה תקופת הביצוע נקבעה לחודשיים.

לשאלת הביקורת ענה סמנכ"ל החל"פ שלא נחתם חוזה בין המועצה לחל"פ בנוגע לבנייה. כשהביקורת הציגה בפניו מאוחר יותר את החוזה הוא טען שכנראה הוא שכח שכן נחתם חוזה (שהוא בעצמו חתום עליו) וגם שהחוזה התתום כלל לא נשלח חזרה מהמועצה לחל"פ ולכן לחל"פ לא היה עותק מהחוזה.

פיקוח

בסעיף 11 בחוזה כתוב "המפקח ונציג המזמין לצורך פיקוח על העבודות, טיב החומר והביצוע יהיה צ' (אחראי תחום ביצוע באגף ההנדסה) או אדם מטעמו".

לשאלת הביקורת ענה אחראי תחום ביצוע שלא הוא ולא אף אחד אחר מטעמו פיקח על העבודות, ואף גורם במועצה גם לא הודיע לו שהוא צריך להיות המפקח. לעובד גם לא הייתה שום נגיעה לבנייה הנ"ל.

הביקורת רואה בחומרה את העובדה שהמועצה כותבת במפורש שהמפקח הוא אדם מסוים, כאשר היא יודעת מלכתחילה שהוא לא יהיה המפקח וגם שאף אחד כלל לא אמר לו שזה מה שיהיה רשום בחוזה.

הגזבר ציין בהתייחסותו שמדובר על חוזה סטנדרטי שהתאימו אותו באופן חלקי למיזם הנוכחי וכנראה שלא שמו לב ולא שינו את שם המפקח. בכל מקרה גם הגזבר (וגם אף אחד באגף ההנדסה) לא ידע מי כן היה המפקח על הבנייה.

ביטוחים

סעיף 9 בחוזה מתייחס לכל נושא הביטוח. הקבלן (החל"פ) מתחייב לבצע על חשבונו את הביטוחים המפורטים בהמשך ולדאוג שבכל הפוליסות תופיע המועצה האזורית גוש עציון ו/או עובדיה ו/או כל הבא מטעמה כחלק מהמבוטחים בפוליסה.

סמנכ"ל החל"פ טען שהחל"פ ביטחה את הקבלן ואת בניית המבנה, אולם הביטוח הנ"ל היה במסגרת הביטוח הכולל של החל"פ לגבי כלל הפרויקטים שהחל"פ מעורבים בהם ולא ביטוח נפרד לכל פרויקט ופרויקט.

בבדיקה של הביקורת נמצא כי החל"פ ביטחה בפוליסת הביטוח שלה את עצמה, את עמותת התיירות, מנהלת אזור התעשייה, מבני עציון ואת הקבלנים ו/או קבלני המשנה, אך את המועצה האזורית גוש עציון היא לא ביטחה. אי הוספת המועצה כמבוטחת חושפת את המועצה בפני תביעות כספיות בסכומים גדולים. במקרה של קביעת פיצויים, כל שאר המבוטחים לא ישלמו שקל אחד (חברת הביטוח תשלם הכל) ורק המועצה תאלץ לשלם את כספי הפיצויים בעצמה.

לדברי הגזבר, המועצה לא דאגה ולא בדקה שהחל"פ אכן ביצעה את הביטוחים הנ"ל ולא דרשה לקבל העתק מהפוליסות ולצרפם כחלק בלתי נפרד לחוזה. להערכת הגזבר, החל"פ לא ביצעה את הביטוחים הנדרשים.

הגזבר הוסיף ואמר שנושא הביטוחים והטיפול הלקוי של המועצה בנושא ידועים לו ולדעתו יש להסדיר את הנושא, אולם כרגע בכל הקשור להתקשרויות של המועצה, הנושא נמצא בסדר עדיפויות נמוך.

הביקורת חולקת על דעה זו של הגזבר באופן מהותי. לדעת הביקורת נושא הביטוחים בהתקשרויות של המועצה חייב לעמוד בראש סדר העדיפויות שלה ועל המועצה להסדיר את הנושא באופן מיידי. מספיק שפעם אחת, אחד מעובדי המועצה, או אחד מעובדי הקבלן שמבצע עבודה עבור המועצה, או אחד מהתושבים ייפגע, ותוגש תביעה נגד המועצה ובגלל שלא היה ביטוח כנדרש, המועצה תחויב לשלם לנפגע מיליוני ₪.

מימון החטיבה להתיישבות

מקור המימון של המיזם הזה הוא החטיבה להתיישבות. מספר ימים לאחר חתימת החוזה עם החל"פ, חתמה המועצה על החוזה שהכינה החטיבה להתיישבות בהסתדרות הציונית ושלחה אותו לחטיבה לאישור וחתימה שלהם.

כאמור, מאחר ומקור המימון בא מהחטיבה להתיישבות, ברור שהישוב לא יכול לקבל את הכסף ישירות מהחטיבה להתיישבות והעברת הכסף צריכה להיות דרך המועצה ולכן גם המכרז היה צריך להיות דרך המועצה וזה מה שנעשה. בשל כך המועצה הייתה אמורה להקפיד שהצעות המחיר והמכרז יתנהלו דרך המועצה ובצורה תקינה.

הגזבר הסביר לביקורת שהחטיבה דורשת עוד לפני שהיא מאשרת השתתפות בפרויקטים, לראות מכרז וחווה חתום עם הקבלן הזוכה ולכן המועצה פרסמה מכרז וחתמה חווה עם הקבלן (החל"פ).

בחווה נכתב שעלות הפרויקט הינה 402,000 ₪ כאשר 202,000 ₪ יגיעו מהמועצה ו- 200,000 ₪ יגיעו מהחטיבה להתיישבות. סך עלות הפרויקט 402,000 ₪. החטיבה להתיישבות עדיין לא חתמה על החווה ולא אישרה את העברת הכסף למועצה. בגזברות אין שום מסמך שמאשר את ביצוע הפרויקט, אין הזמנת עבודה, אין התחייבות תקציבית וגם ברשימת הפרויקטים (נכון לסוף דצמבר 2013), שהחטיבה משתתפת במימון העבודות, הפרויקט הנ"ל לא מופיע. גם בשנת 2014 לא קיבלה המועצה את הכסף מהחטיבה להתיישבות.

לביקורת לא ברור כיצד נכתב בחווה שחתמה המועצה עם החטיבה להתיישבות שעלות הפרויקט הינה 402,000 ₪ בעוד שעלות הפרויקט בפועל (כפי שנמסר לביקורת) הינה גבוהה בהרבה (כ- 560,000 ₪)

החווה של החל"פ עם הקבלן

ב- 26,1,14 חתמה החל"פ חווה עם הקבלן "עמיחי פלר" לביצוע בניית המבנה הרב תכליתי בנווה דניאל ע"ס של 306,000 ₪ (לא כולל מע"מ). מתוך סכום זה ינוכה אחוז אחד בגין עלויות הביטוח של החל"פ. בחווה סוכם גם שכל ההוצאות בשטח (כגון, מהנדס, מפקח, שמירה וחומרי גלם) יהיו על חשבון הקבלן. כלומר לחל"פ לא הייתה שום הוצאה ביחס לבנייה הזאת מלבד הוצאות מימון ומטה.

כאן חוזרת השאלה שנשאלה כבר קודם והפעם ביתר שאת. אם הקבלן היה מוכן לבצע את העבודה תמורת סכום של 306,000 ₪ בלבד, מדוע הוא הגיש הצעה במכרז לבניית המבנה ע"ס 360,000 ₪ (54,000 ₪ יותר)?

בחווה נכתב שמחצית מהתמורה תשולם תוך שבוע ומחצית נוספת תשולם תוך שבוע מסיום הפרויקט ולאחר הצגת אישור ממזמין העבודה על סיום הפרויקט. את התשלום הראשון ע"ס 178,735 ₪ (כולל מע"מ) קיבל הקבלן ב- 31,1,14 ואת התשלום השני והאחרון ע"ס 178,735 ₪ (כולל מע"מ) הוא קיבל ב- 10,8,14.

כאמור בחווה שחתמה המועצה עם החל"פ נקבעה תקופת הביצוע לחודשיים ואילו עפ"י התשלומים שקיבל הקבלן רואים בבירור שלקח לקבלן למעלה מחצי שנה לסיים את הבנייה. למותר לציין שהמועצה לא נקטה שום צעד כנגד החל"פ על האיחור בסיום הבנייה.

סמנכ"ל החל"פ ציין בהתייחסותו שמועדי התשלום לקבלן אינם מעידים על מועד סיום הבנייה ומועד התשלום השני התבסס על האישור שהחל"פ קיבלה מהמועצה.

היתר בנייה

החלי"פ לא הגישה בקשה לקבל היתר בנייה למבנה מהמועצה והיא גם לא דאגה שהקבלן לא יתחיל בעבודה לפני קבלת צו התחלת עבודה מהמועצה (שכלל לא ניתן).

סמנכ"ל החלי"פ הסביר לביקורת, שכל האישורים לבנייה הינם באחריות הקבלן המבצע - "עמיחי פלר", והוא זה שהיה אמור להגיש בקשה לקבלת היתר בנייה ולא להתחיל לבנות לפני קבלת צו תחילת עבודה מהמועצה.

הביקורת דוחה את הסברי סמנכ"ל החלי"פ מכל וכל. למועצה לא היה שום קשר עם הקבלן המבצע (עמיחי פלר) היא גם לא ידעה מיהו קבלן המשנה שמבצע את העבודה וזה גם לא עניינה. המועצה לא חתמה חוזה עם אותו קבלן אלא היא חתמה חוזה עם החלי"פ שהם היו אלא שזכו במכרז.

החובה על הגשת בקשה לקבלת היתר בנייה הייתה מוטלת על החלי"פ וכל עוד היא לא קיבלה היתר כזה אסור היה לה להורות לקבלן המבצע להתחיל בבניה. גם את צו התחלת העבודה הייתה החלי"פ אמורה לקבל מהמועצה וכל עוד אין צו כזה אי אפשר היה להתחיל לבנות. החלי"פ בתור החברה הזוכה במכרז הייתה צריכה גם למנות מפקח מטעמה שיפקח על עבודת הקבלן בהתאם לתוכניות ההנדסיות (אם היו).

תשלומים לקבלן

כאמור הקבלן קיבל מחצית מהתמורה עבור הבנייה בתחילת העבודה ואת המחצית השנייה בסיום העבודה. בתשובה לשאלת הביקורת כיצד ידעה החלי"פ שהעבודה הסתיימה והקבלן ביצע את עבודתו בהתאם לתוכניות ושום דבר לא נשאר פתוח, וזאת כדי שהם יוכלו לשלם לקבלן את המחצית השנייה של התשלום כפי שנקבע בחוזה ביניהם? ענה סמנכ"ל החלי"פ שהם דרשו מהקבלן להביא אישור מגורם מוסמך במועצה שהעבודה הסתיימה. לאחר שהקבלן הציג להם את האישור הנדרש, שילמה לו החלי"פ את המחצית השנייה של התשלום.

האישור שהציג הקבלן לחלי"פ היה של מפקח ביצוע במועצה שכתב ב- 31,7,14 לסמנכ"ל החלי"פ: "הנני מאשר לשלם לקבלן עמיחי פלר עבור סיום עבודת בניית מבנה רב תכליתי בית כנסת + גן ילדים בישוב שדה בועז".

מפקח הביצוע טען בהתחלה שהוא לא נתן שום אישור על סיום עבודות הבנייה בישוב שדה בועז ושאין לו שום קשר לבנייה הנ"ל. לאחר שהביקורת הציגה בפניו את האישור חתום על ידו טען מפקח הביצוע שהקבלן פנה אליו וביקש שהוא יוציא לו אישור כזה.

מאחר ומפקח הביצוע לא רצה להוציא אישור כזה בלי שהוא היה מעורב בבנייה הוא פנה לסגן ראש המועצה שאישר לו להוציא את המכתב הנ"ל.

סגן ראש המועצה ציין בהתייחסותו שהוא לא זוכר שהוא אישר למפקח הביצוע להוציא אישור כזה.

מפקח הביצוע שכלל לא היה מעורב בבניה ולא ידע מה הם התוכניות של המבנה לא היה אמור להוציא את האישור הנ"ל והוא היה צריך לסרב להוציא אישור על מבנה שהוא כלל לא פיקח על בנייתו. גם לסגן ראש המועצה היה אסור לאשר למפקח הביצוע להוציא את האישור הנ"ל.

בכלל, כל השיטה שהדו-שיח בין סגן ראש המועצה למפקח הביצוע, נעשה שלא דרך מהנדס המועצה וללא ידיעתו הינו עקום לחלוטין. במועצה יש רק סמכות אחת מקצועית בנושאי בנייה והיא מהנדס המועצה ורק הוא יכול להנחות את עובדיו מה לעשות בנושאים הנדסיים.

במועצה יש היררכיה וכמו שעובד לא יפנה בנושאים מקצועיים (וגם בנושאים אישיים) לראש המועצה, סגנו, או המנכ"ל אלא למנהלו הישיר כך גם הם לא אמורים לפנות ישירות לעובד אלא למנהל (בהתאם לסוג הפנייה) והוא ינחה את עובדיו כיצד לפעול בנושא.

קשה שלא לקבל את הרושם שסגן ראש המועצה פנה בכוונה ישירות למפקח הביצוע ולא למהנדס המועצה, שכאמור לא היה מעורב בבנייה הנ"ל.

סגן ראש המועצה ציין בהתייחסותו שלא יכול להיות שמהנדס המועצה לא הכיר ולא ידע על על הבנייה בשדה בועז.

סגן ראש המועצה סירב להיפגש עם הביקורת ולענות על השאלות שעלו בעקבות הממצאים. במקום זאת הוא דרש שהביקורת תעביר לו את השאלות בכתב והוא יענה עליהם.

הביקורת סירבה בתוקף לדרישה הנ"ל מהנימוקים שאין היא נוהגת להגיש למבוקרים רשימת שאלות, לכל תשובה שנותן המבוקר מיד עולה שאלה חדשה וכך הביקורת לעולם לא תסתיים, והנימוק הכי חשוב, הוא, שעפ"י האמור בדיני המועצות המקומיות והאזוריות ביהודה ושומרון סעיף 66 כח (ד): "המבקר יקבע לפי שיקול דעתו את הדרכים לביצוע ביקורתו".

הביקורת מציינת כי האישור שנתן מפקח הביצוע לסמנכ"ל החל"פ על סיום הבנייה היה מיועד לסמנכ"ל החל"פ בלבד ואף גורם במועצה לא היה מכותב (במסגרת העתקים) למכתב הנ"ל. מן הראוי שמהנדס המועצה יבהיר לעובדיו שהוא חייב לקבל העתק מכל מכתב שהם מוציאים לגורם חיצוני.

לדברי סמנכ"ל החל"פ החברה פנתה מספר פעמים לגזבר בבקשה שיעביר להם את הכסף כפי שמופיע בחוזה, אולם הגזבר עדיין לא העביר לחל"פ את הכסף בטענה שאין לו כסף. הגזבר לעומת זאת טען שהחל"פ כלל לא פנו אליו וביקשו את הכסף.

פיתוח חצר הגן בשדה בועז

סגן ראש המועצה פנה בחודש אוגוסט 2014 ישירות למפקח ביצוע במועצה (שוב פעם תוך כדי עקיפה של מהנדס המועצה ואחראי תחום ביצוע, שהוא מנהלו הישיר של העובד) וביקש ממנו להכין תוכנית לפיתוח החצר בגן בשדה בועז ולבקש הצעות מחיר.

עבודות פיתוח החצר נעשו מתקציב שיפוצי קיץ. דבר זה הינו תמוה ביותר הרי לא מדובר כאן על שום שיפוץ אלא על פיתוח חצר הגן במסגרת בניית המבנה. לכן גם הוצאות פיתוח החצר היו אמורות לבוא מתקציב בניית המבנה ולא מתקציב שיפוצי קיץ.

הגזבר ציין בהתייחסותו שאין שום מניעה שעבודות הפיתוח יבוצעו מתקציב שיפוצי קיץ.

מפקח ביצוע פנה לשלושה קבלנים וביקש מהם הצעות מחיר. על טפסי הצעות המחיר שנשלחו לקבלנים ושאותם הם מילאו, אין לוגו של המועצה. ליקוי זה כבר הוזכר בעבר בדוחות ביקורת קודמים ועל המועצה להקפיד שסמל הלוגו של המועצה יופיע על כל מסמך רשמי שיוצא מהמועצה מפקח הביצוע הסביר לביקורת, שכנראה הלוגו של המועצה נשמט בהדפסה.

הצעות המחיר שקיבלה המועצה (לא כולל מע"מ) היו:

עמיחי פלר - 27,920 ₪

צוות בניין - 40,610 ₪

לישטו - 41,650 ₪

מפקח הביצוע הכין טבלת השוואת הצעות לצורך בדיקת ההצעות וכדי לראות שאין טעויות בהצעות המחיר. תוצאות טבלת השוואת התוצאות היו (לא כולל מע"מ):

עמיחי פלר - 38,320 ₪

צוות בניין - 40,610 ₪

לישטו - 41,650 ₪

לשאלת הביקורת מדוע אצל הקבלן "פלר" נרשם סכום של 38,320 ₪ ולא 27,920 ₪ ענה אחראי תחום ביצוע (לאחר בדיקת ההצעה שנית) שנפלה טעות בחישוב הסכומים ובמקום סכום של 1,200 ₪ באחד הסעיפים נרשם סכום של 12,000 ₪ והסכום הנכון הוא אכן 27,920 ₪.

ועדת ההתקשרויות של המועצה התכנסה ב- 25,8,14 ודנה בהצעות המחיר. הועדה בחרה בקבלן "עמיחי פלר" לביצוע העבודה. הביקורת תמהה כיצד אף אחד מחברי ועדת ההתקשרויות לא שם לב לטעות הנ"ל ולא העיר על כך בוועדה.

הביקורת סבורה כי ועדת ההתקשרויות כלל לא ראתה את טבלת השוואת ההצעות והטבלה נעשתה רק כדי לצאת ידי חובת הכנת טבלה כזאת.

חיזוק לסברה זו, היא העובדה שועדת ההתקשרויות דנה ובחרה בהצעה הזוכה של "עמיחי פלר" ב- 25,8,14 ואילו טבלת השוואת ההצעות הוכנה רק ב- 27,8,14 (יומיים מאוחר יותר).

הגזבר ציין בהתייחסותו שועדת ההתקשרויות לא צריכה לעבור על טבלת השוואת ההצעות באופן קבוע אלא רק מעת לעת.

ב- 15,9,14 קיבל הקבלן סכום של 32,945 ₪ (כולל מע"מ) בהתאם להצעתו.

אישור בטיחות לגן בשדה בועז

בתחילת שנה"ל תשע"ה עבר הגן שפעל בשדה בועז במבנה זמני למבנה הרב תכליתי שחלקו מאוכלס ע"י הגן וחלקו משמש כבית כנסת. הגן הינו רב גילאי (5-4-3) ובו למדו השנה 22 ילדים.

לדברי מנהל אגף החינוך המבנה לא נבנה ע"י המועצה אלא ע"י הישוב ולכן אגף החינוך לא ליווה את הבנייה. לדבריו מבחינת אגף הבינוי במשרד החינוך הגן אינו קיים אך מבחינת אגף תקצוב הגנים במשרד החינוך הגן קיים והמועצה מקבלת תקציב מהמשרד להפעלת הגן.

על פי החוק כל מבנה שבו שוהים ולומדים ילדים מחייב אישור הפעלה ממשרד החינוך. כדי שמש"ר החינוך ייתן למועצה את אישור ההפעלה הוא צריך לקבל אישור על תקינות המבנה מבחינה בטיחותית - אישור בטיחות.

קב"ט מוסדות חינוך הסביר לביקורת, שבנוגע למבנים חדשים הוא לא מטפל באישור הבטיחות אלא יועץ חיצוני שהמועצה מזמינה והוא זה שנותן למבנים את אישורי הבטיחות ורק בשנים שאחרי כן הקב"ט עצמו, הוא זה שאחראי על המבנים ועל אישורי הבטיחות.

הגן נפתח כרגיל ב- 1,9,14 למרות שלא היה לו אישור בטיחות ולא אישור הפעלה ממשרד החינוך.

ב- 4,9,14 כתב קב"ט מוס"ח שהוא ומנהל אגף החינוך ביקרו בגן בשדה בועז וגילו ליקויי בטיחות רבים שטרם טופלו (אין שביל גישה, חסר מעקה, אין סטופרים בדלתות, שקעי חשמל נמוכים, גופי תאורה לא תקינים ועוד).

הקב"ט ביקש גם "שהישוב ידאג לקבל אישור בטיחות מיועץ בטיחות חיצוני כפי שסוכם, ועד לקבלת האישור הוא אינו יכול לדווח למשרד החינוך על בטיחות המבנה". לסיכום לדעת קב"ט מוס"ח: "קיימים בגן מפגעי בטיחות רבים ברמת קדימות א', (שזו הרמה הכי גבוהה מבחינת ליקויי הבטיחות – הערת הביקורת) המסכנים את הילדים והצוות. מבחינתי אין לאפשר לילדים ללמוד במקום עד לתיקון הליקויים".

הביקורת מעירה שעצם העובדה שהילדים למדו במבנה הנ"ל מספר ימים, כאשר בגן קיימים מפגעי בטיחות ברמת קדימות א', היא חוסר אחריות מוחלט, ומזל גדול, שאף ילד לא נפגע כתוצאה מכך.

סגן ראש המועצה חילק את אחריות תיקון הליקויים בין כל הגורמים כך שיהיה אפשר להפעיל את הגן באופן תקין ביום ראשון ה- 7,9,14. קב"ט מוס"ח נדרש לדבר עם היועץ החיצוני כדי לקבל ממנו את אישור הבטיחות שהוא נתן (או יותר נכון "היה אמור לתת" - הערת הביקורת) להפעיל את הגן ב- 30,8,14.

ב- 7,9,14 כתב קב"ט מוס"ח וישובים שהליקויים תוקנו, אולם הוא לא התייחס לקיום אישור הבטיחות. קב"ט מוס"ח הסביר לביקורת שהוא פנה ליועץ וביקש ממנו להעביר למועצה את אישור הבטיחות. לדבריו היועץ ציין שאין ליקויים בגן שמונעים את הפעלתו. הקב"ט לא המשיך לדרוש מהיועץ שישלח לו את אישור הבטיחות וסגן ראש המועצה לא בדק בהמשך שאכן יש אישור בטיחות לגן. בפועל הגן פעל ללא אישור בטיחות.

לדברי מנהלת מחלקת גנים, לגן הנ"ל יש אישור בטיחות ואישור הפעלה של משרד החינוך והם נמצאים אצל סגנית מנהל האגף. סגנית המנהל המציאה לביקורת את האישור שקיבלה המועצה ממשרד החינוך להפעיל גן בשנה"ל תשע"ד (שנה שעברה) בהתבסס על אישור הבטיחות למבנה מיום 1,9,13.

כאמור אישור הפעלת הגן ניתן לשנה"ל תשע"ד שאז פעל הגן בשדה בועז במבנה זמני. לשאלת הביקורת לגבי אישור בטיחות ואישור הפעלת גן למבנה החדש שבו שוכן הגן, ענתה סגנית מנהל האגף שלא ידוע לה שהגן עבר למבנה חדש.

סגנית מנהל אגף החינוך וקב"ט מוס"ח ציינו בהתייחסותם שבכל מקרה שבו מוסד חינוכי יעבור בעתיד למבנה אחר או לחילופין נפתח מחדש, יובא הדבר לידיעת קב"ט מוס"ח וסגנית מנהל האגף (שהיא אחראית הרישוי למוסדות חינוך במועצה) והם ידאגו להוצאת אישור בטיחות למבנה.

לדעת הביקורת הטיפול בקבלת אישור בטיחות למבנה הינו משני מאחר ולמבנה אין כלל אישור בטיחותי מבחינה הנדסית. האישור של יועץ הבטיחות נוגע רק לתנאים הבטיחותיים שנדרשים בגן ילדים ולא נוגע ברכיבים ההנדסיים שקיימים במבנה. אם חס וחלילה הגג של גן הילדים יקרוס כל אישורי הבטיחות לא יעזרו.

הביקורת דיברה עם יועץ הבטיחות החיצוני, שאמור היה לתת למבנה אישור בטיחות ובשיחה התברר שהיועץ אכן בדק את הגן ונתן כמה הערות לתיקון אולם הוא עדיין לא הוציא אישור בטיחות למבנה. רק ב- 11,12,14 בעקבות אותה שיחה, נתן היועץ, אישור בטיחות למבנה. היועץ רשם מספר הערות לתיקון וביקש גם לקבל מספר אישורים ובסיכום הוא כתב "בכפוף להוראות המפורטות אין מניעה לאכלס את המקום בכיתת הגן במצב הנוכחי".

משמעות הדבר שהגן פעל במשך למעלה משלושה חודשים ללא אישור בטיחות וללא פניית הביקורת עצמה ליועץ הבטיחות כנראה שהאישור גם לא היה ניתן בזמן הקרוב.

לדברי יועץ הבטיחות, את הבקשה לתת אישור בטיחות לגן הוא קיבל מאחד התושבים שגר בשדה בועז ולא מאף גורם במועצה. לדבריו הוא עדיין לא קיבל כסף מהישוב עבור חוות הדעת שלו.

כאמור ב-11,12,14 ניתן לגן אישור בטיחות אולם עד למועד עריכת הביקורת עדיין לא היה לגן אישור הפעלה ממושרד החינוך.

להפעלת מוסד חינוך ללא אישור בטיחות יכולות להיות השלכות משמעותיות ביותר על המועצה. אם חס וחלילה היה קורה משהו לאחד הילדים בעת שהותו באותו מבנה שאין לו אישור בטיחות, הרי שאז המועצה הייתה חשופה לתביעות בסכומי עתק שבסופו של דבר היא גם תצטרך לשלם אותם.

בטיחות התלמידים שלומדים במוסדות של המועצה חייבת להיות בראש סדרי העדיפויות של המועצה וחייב להיות ברור לכל שאין לאפשר לילדים להיכנס למבנה שאין לו אישור בטיחות.

כדי למנוע מקרים כאלה בעתיד, הביקורת ממליצה:

1. לפני תחילת שנת הלימודים קב"ט מוסדות חינוך יעבור בכל המוסדות וכל המבנים ויבדוק את סידורי הבטיחות. הקב"ט יכין רשימה של כל המוסדות והמבנים שקיבלו ממנו אישור בטיחות ורשימה נוספת של כל המבנים שבהם התגלו ליקויי בטיחות שבגינם אי אפשר לתת למבנה אישור בטיחות וגם את רשימת המבנים שבהם התגלו ליקויי בטיחות אך עדיין אפשר לפעול במבנה. הרשימה תכלול גם את הליקויים עצמם כדי שאגף החינוך יוכל לעקוב אחר תיקון הליקויים. את שלוש הרשימות הנ"ל יעביר הקב"ט לסגנית מנהל אגף החינוך.
2. סגנית המנהל תוציא מכתב להנהלת המועצה שבמוסדות הנ"ל, שבהם התגלו ליקויי בטיחות חמורים, לא תוכל להיפתח שנת הלימודים עד לתיקון הליקויים וקבלת אישור הפעלה ממושרד החינוך.
3. לגבי הגנים, הביקורת ממליצה שבידי מנהלת מחלקת גנים, יהיו מצויים כל אישורי הפעלה ממושרד החינוך לכל גן וגן. במידה ולא יהיה ברשותה אישור הפעלה כזה המנהלת לא תפתח את הגן.
4. במידה והליקויים שהתגלו יתוקנו, יוציא קב"ט מוסדות חינוך מכתב לגבי המבנים שקיבלו אישור בטיחות.

סגנית מנהל אגף החינוך, מנהלת מחלקת גנים וקב"ט מוסדות חינוך קיימו ישיבה בעקבות טיוטת הדו"ח ובישיבה התקבלו ההחלטות הבאות:

לאחר שיבוץ הילדים בגנים והחלטה על מספר הגנים תגיש הסגנית למשרד החינוך בקשה לפתיחה חדשה של כל גן. קב"ט מוסדות חינוך ידאג שלכל גן יהיה אישור בטיחות. הקב"ט ידאג שליקויים שנמצאו בגנים יתוקנו במסגרת שיפוצי הקיץ.

אישורי הבטיחות יוכנו עד ל- 15.8 וזאת כדי שעדיין יישאר זמן לתקן את הליקויים עד לפתיחת שנת הלימודים. כל האישורים יועברו וירוכזו אצל סגנית מנהל האגף.

גן שלא קיבל אישור בטיחות לא יפתח עד לקבלת האישור.